

πρήθυνος αντές πατριωτισμός ξεχύνεται ίσια ήσα από τις ίδιες τις φημερίδες και μ' αυτό καλύ όντα κάνεται σι "Άγιοι Αντώνιοι του τόπου" ήτοι νά ζητοῦνται απονοματική λογοκρισία γιά τάνθηκα θεατρικά έργα, νά ζητάντη λογοκρισία γιά τάνθηκα πατριωτικά και πολιτικά άρθρα τους και γιά τις φιλαδελφείες Ζωέτες του δημοσίου υπαρχού. Κοκκινός μυ-

★

ΚΑΙΝΙΟΣ Άθηνας λογιώτατος πού στέλνει ταχυτικά άνταποκρίσεις ήπο τούς «Πρωτές» της Ηλήνης και ύπογραψεται μὲ τη φεύγοντα μέρος της Αστακού, στήν τελευταία του άνταποκρίση που τυπώθηκε στήν άριθμό 203 της «Πρωτέας» (16 του Μάιν) ήρχνεται λυσσασμένα του κ. Λάμπρου γιατί παίνεται της «Εξημερώνεις» και δὲ βρίσσεψε τις καθαρευευσιάνικες δραματικές ήναγούλες πού είχαν σταλεῖται στήν Ηλάντελιδο.

Καὶ ζέρτε γιατί φέρθηκε έτσι ο κ. Λάμπρος; Γιὰ νὰ κολακίψει τοὺς δημοτικούς πού είναι, λέει ο κ. Αστακός, χωμένοι σ' διέτες τις φημερίδες καὶ θέν τον λιβανίσουν. Λογική άστακος ούτη καὶ πινε πατσό, ἀν καὶ μπορούσαμε, ἀπαντώντες στήν τάπια ἀστακολογίματα, νά ποδείξουμε πώς η λαχταρίσεις λιβανίσουται ο κ. Λάμπρος θὰ θράνει κανένα καθηρευουσιανικό ἄνταποκρίσης, ἀφοῦ οι καθηρευουσιάνοι διαστυχῶσσι σήνι περισσότεροι ἀπὸ τοὺς δημοτικούς πού ειδιάζουν ηλιογράφωστα τέ λιβανίσι τοὺς τελελήδες τῆς τενεκεδοτόνης τους.

Ο κ. Αστακός ἀποκαλεῖ στήν ίδιαν άνταποκρίση του της «Νούμα» «έρημερίδα ἀπέξοντιν πάστης μαλλιώτικης βθελυρίας». Τὸν εὐχειρίστουμε ποὺ γιὰ τὰ γρυπά του λόγια, γιατί μπορούσε οὔτιστο γάρ θέτει καὶ νὰ μᾶς πει πώς μοσκοβιλάμε σάν τις μυρουδίτες του άνταποκρίσης.

★

Ο ΑΓΑΠΗΤΟΣ φίλος καὶ ἔκριτης συνεργάτης μας Νίκος Βένης μὲς ἔστειλε τὸ ἔκδοσιθο γράμμα, ἀπαντώντες μὲ περίσσαια γάρη στη γράμμα της κ. Καλλιρρόης 'Άδριανού πού τυπώθηκε στὸ περχόμενο φύλλο.

«Χαρὰ τρισάγια πλημμυρίζεις τὴν καρδία μου μαθίσινοντας πώς η ἔξια καὶ καλὴ συναδέλφισσά μου δ. Κελλιρρόη 'Άδριανού ζῆται βασιλεὺς στὰ Γίαννινα. Ή λαρή μου γιὰ τὸ τριπευγάριστο οὔτε γαντζότε είναι τόσο μεγάλη, ποὺ σκεπάζει απ' ἕκακη σ' ἔκακη τή, λύπη πού νοιάθω, βλέποντας πώς δοσα στυμεῖα ζωῆς δείχνει στὸ τελευταῖο της γράμμα δὲν είναι κεθόλου ἀνταξιαὶ εὔτε τῆς παλιᾶς μας φιλίας—ποὺ διλατήθησαν τὴν ἀρνεῖται—εὔτε—ήν θέλεται—τῆς γερολογίας μου. Οσο γιὰ τις διαμαρτυρίες της, πάν νὰ τις παραδεχθῶ καὶ ἔγω. Γιατὶ πολλὰ πράγματα, δέος ἀλγοθεῖ καὶ ώρατα καὶ χαρχτηριστικά καὶ ἔν είναι, γράφονται μόνο γιὰ πεθαμένες, δέος δύναται καὶ γιὰ κόρες, πού ζοῦν, ἀνθοῦν καὶ βρισιλένουν καθός η δ. Καλλιρρόη.

ΝΙΚΟΣ Α. ΒΕΝΗΣ

Τὸ «Άστυ» πού ξανατύπωσε ἐπὶ τὸ «Νούμα» στὸ φύλλο τοῦ περισσέμου Σεββάτου τὸ γράμμα της κ. Καλλιρ-

σηκώνει πιὰ της καὶ νὰ λείψουνε. Τρόμαξε ίδιος δ. κ. 'Αρτός. «Άμα πάψουνε, λέει, τὴν θεραπεία, ποτάμι θὰ τρέζῃ τὸ ἔμπιο καὶ γενήκησε. Ο 'Αντρέας κατί στογάστηκε ἀμέσως. 'Ωφελίθηκε ἀπὸ τὸν τρόμο τοῦ γιατροῦ. 'Απὸ καὶ τὸ ποθῦσε νὰ συβουλεφθῇ τὸν περίφημο τοῦ Γκαρνιέρη, τὸ μάστορα τὸν ζακουστό, πρώτο στήν ἐπιστήμη του, φουσκωγώστη καὶ νεφροδίφη φουμασμένο στήν 'Εβρωπη. Ο 'Αντρέας εἶχε κάμποσες ρορές παρακαλεῖσει τὸν 'Αρτό νὰ φέρῃ τὸν Γκαρνιέρη. Ο 'Αρτός σὲ νὰ μὴν ἔδειχνε πολὺ πρόθυμος. Μά τώρα, έτσι, γιὰ μάς, σὰ νὰ μὴν μποροῦσε πιὰ νὰ τύποφύγῃ, σὰ νάκανε ἀπόφαση καὶ κορυφή, τοῦ ἀποκρίθηκε πώς θὰ τοῦ μηνήσῃ, καὶ τόντις πολὺ γλυγόρα τοῦ μήνησε, ἀφοῦ παρουσιάστηκε δ. Γκαρνιέρος τις εἰκοσιπέντε τοῦ Μάιν, πέμπτη πῶρη.

«Ἀψηλὸς ἀψηλὸς τάναστημά του. 'Ολόμαδρη χυμένη ἀπὸ πάνω ίσα μὲ κατώ λιγνή φορεσία. Στήν κορφή, ἀπόρα μαλλιά. Νά δ. Γκαρνιέρος. Τὰ μάθρα ἔβλεπες ἀπὸ τὸν πρώτη ματία σου, καὶ στήν ἔκρη πολὺ εἴσυπνος, φίνος ἀθρωπός. Μά ἔκεινη τὴ μέρη ἔμοιαζε σὰ μπερδεμένος. Κάθησε. Τοῦ ξεδιάλισε δ. 'Αντρέας τὰ ιστορικὰ τῆς Κατινούλας. Τοῦ μίλησε

ρόης 'Άδριανού, πρέπει νὰ ξανατύπωσε τώρα καὶ τὸ χαριτωμένο γράμμα τοῦ ἀγεπητοῦ μας φίλου γιὰ νὰ δοῦν καὶ ζναγνώστες του πέστιμα διεφεντεύεις δέ Βένης τή, νεκρολγίγ του, ποὺ ή κ. 'Άδριανού τοσο σκληρά τοῦ τὴν ἐπέκρινε μὲ τὸ γράμμα της.

★

ΤΟ ΓΛΩΣΣΙΚΟ ζήτημα κινέται σ' διά τὰ κέντρα τῆς Ρωμιοτύνης, στήν Πόλη, στή Σμύρνη, στή Μυτιλήνη, τὴν Κάρπη καὶ σ' ὅποιο ἀλλο μέρος τῆς γῆς βρίσκουνται Ριμιοί καὶ μάλιστα καὶ ποὺ βρίσκουνται ιωματίκες φημερίδες. Η τίτλα κίνηση τοῦ ζητημάτου είναι ἀπορία γιὰ τὸν ἄγνωμα μας νὰ μνημονεύεται στὶς στήλες τοῦ «Νούμα» καὶ γι' αὐτὸν θὰ παρακληθείσουμε τοὺς ἀναγνώστες μας, ἀφοῦ εὐτυχίσαμε νάγκουμε ἀναγνώστες σ' διά τὰ μεγάλα καὶ μικρά κέντρα τῆς Ρωμιοτύνης) νὰ μάς στέλνουν σὲ σύντομος ἀνταποκρισθῆσθαι δέ, τι γίνεται καὶ διά, τι γράφεται στὸν τόπο τους γιὰ τὸ Ζήτημα.

«Ἀπαραίτητο τὸ γράμματά τους νὰ συντερεύεται καὶ μὲ τὶς φημερίδες ἡ μὲ τὰ βιβλία καὶ φύλλα ποὺ ἀναρένουνται σ' αὐτά. Ιελπίζουμε πώς τὰ λόγια μας θάκουστον καὶ οἱ φίλοι θὰ σηκτούν μὲ ἐνθουσιασμὸ στὴ δουλιά ποὺ τοὺς προτείνουμε.

★

ΣΤΗΝ Ηλείτην «Πρωτέα» (10 του Μάιν) δημοσιεύεται η ἀκόλουθη

ΔΙΑΣΑΦΗΣΙΣ

Εἰς τὴν δήλωσιν, εἰς ήν λίαν ἀξιεπαίνως προέβη δὲ ἐκ τῶν καλῶν δημοδιδασκάλων τοῦ Ζωγραφείου κ. Γ. Καρατζᾶς καὶ ἐκαθάρισεν οὕτω τὴν θέσιν του, ὀφείλονται νὰ προβῶσι καὶ οἱ ἄλλοι ἐκ τῶν διδασκάλων, δέοις λέγεται διανοσοῦσι τὴν ρύσο τοῦ μαλλιαρισμοῦ καὶ ὀντὰ δινόματα ἀποφεύγομεν ἐπὶ τὸν παρόντος νὰ ἀναγράψωμεν.

Δὲν ξέρουμε ἀν δ. Καρατζᾶς καθάρισες η μοντζούρωσες τὴν θέσην του μὲ τὸ περίφημο γράμμα τοῦ ποὺ τὸ ξαναπόστιμε καὶ μετέστη τὸ περιστέμένο ωλλό. Ξέρουμε μονάχα πως θέλει οἱ δημοτικούς τῆς Πόλης δὲν τοῦ μοιάζουν καὶ έτοις τὸ Βουργαρικό σκέδιο τῆς «Πρωτέας» δὲ θὰ φέρει κανέναν ἀποτέλεσμα καὶ θὰ πάισται πού πούρι!

Καταλαβίνετε τὴν φούρη τῆς «Πρωτέας»; Θάν τοὺς δημοσιεύεις τὰ ὄντητα τους, οὐα ζητάσσει δηλ. νὰ διωχτοῦν ἀπὸ τὶς θέσεις τους! Οι Βουργαροί δὲ θὰ φερόντουσαν ἀτιμώτερα καὶ προδοτικώτερα, πολεμώντας καὶ σφίζοντας ἀδύνατα γυναικόπαιδες.

ΣΤΟ ΜΟΤΣΑΡΤ

Ο κόδιμος εἶχε, πρὶν φανεῖ, θάματα ἐφτά γεννήσει, μάλιστα, δ. Μότσαρτ, εἴτανε τῆς σύντομης ζωῆς σου καθέ στιγμή. Καὶ μπόρεσε ἐκείνα ν' ἀφανίσει δρούνος, μὰ δοσ η γῆς μας ζεῖ, θὰ ζεῖ καὶ η μου-

Ιοική σον.

ΔΕΚΑΣ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ

ΜΙΑ ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ^{*)}

Γ'

Ο ἔρωτας ἔκαμε τὴν καταγγελή του καὶ στὸν διυνῶν τὶς καρδιές, ἵως γωρίς καὶ ίδιοι νὰ τὸ ζέρουνε. Η νύχτα ὅλη τελειωμένη δὲν εἶχε καὶ γιὰ τοὺς δύο, δέος πούρες η αύγρη, καὶ τοὺς ἔδωπες ἐλπίδες πὼς θάνατοθείσην. Η Κατήγων μὲ μάτια βουρκωμένα ἀπ' τὴν ἀγριόπνια βρήκε κατὰ τὸ συνήθειο περίπατο χωρίς νὰ βρήκε στὸ στόμα τὺς γατούς η ἔρεζη της κόπτης σὰ μὲ μαχαίρι. Σὲ μισή ὥρα νὰ καὶ τὸν βλέπει ἀπὸ μαχαίρι. Τὸ τί αιστάνθηκε, εὔκολα τὸ καταλαβάσινε δύποιος ἀγάπης ποτέ του. Χαιρετηθήκανε χωρίς νάγκηρη η ἔνας τὸ γέρι τὸ τάλλονον. Τὰ μάτια μονάχα μιλούστανε, καὶ ἔκουγες τὸ γέριπο τῆς καρδιάς τους. Εἰς καημένα νικάτα, τὶ γλυκόρα ποὺ φεύγετε, μὰ δοσ καὶ ὄν φεύγετε, κανένας ποτέ του δὲ σᾶς ζεγνά. Είστε η πιό εὐτυχία στην τῆς ζωῆς τάντον, πάρα πολλά καὶ καρδιάς γυναικίσυν απ' τὴν ἔκκλησια. Φτάνε καντά σὲ μιά βρύση καὶ καθηταν στὴν πέτη ἀπαντοῦν γιὰ τὸ πούνε τῶσα. Ετρέχει τὸ νερό σιγανά σιγανά, καὶ οἱ βοσκοί εἴσοδου παρακάτω τὰ γίδια του, παίζοντας τὴν ολογέρα του καὶ τραγουδώντας ἓνα έρωτικό βουνόσιο τραγούδι. Τότες οἱ Δημητρίς γύρισε καὶ τῆς ἔδωκε μιχ μάτια, καὶ ἐκείνης βούκωσαν τὰ μάτια. Εἴτανε σὰν σνειρό καὶ γιὰ τοὺς δύο. "Αχ, τῆς λέει, πόσο ζουλεύω τὸ βεσκό, ποὺ μὲ τὴ φλογέρα του σου δίνει νὰ καταλαβήσῃς τὶ αιστάνεταις η καρδιά του. "Ηθελα κάμαι στὴ θέση του, νὰ τραγουδοῦσα σὰν αὐτὸν, καὶ τότες θὰ καταλαβάνεις καὶ σὺ τὸ τί η καρδιά μου αιστάνεταις.

Εἴτανε η πρώτη κεντιά ποὺ τὴν ἔδωσε πώς τὴν ἀγάπη, καὶ η Κατήγων κατακοκίνησε. Τότε τῆς λέει τὸν ἔρωτά του, τῆς λέει πώς τὴν ἀγάπης ἀπ' τὴν πρώτη στιγμή ποὺ τὴν εἶδε, καὶ ο νοῦς του καὶ διογιόρος του δὲν είναι οὐλλο παρά σὲν θά μπορέσῃ καὶ ἔκεινη νὰ τὸν ἀγαπήσῃ. Δὲν είμαι πλούσιος, τῆς

* Κοιταξε φύλλα 247 καὶ 248.

μη φυσικὸ καὶ ἔπιστε τόπο δυὸς νεφριῶν. — «Τότες ἀλλάζει! Η Σκύφωνε παλευτόστρα τὰ μαλλιά τῆς κερφῆς καὶ μπήκε στὴν κάμαρα η μηρη φο

ελεγε, ἔχω δύμας τὴν ἐπιστήμην μου, καὶ δὲ φοβοῦμαι: νὰ πεινάσω. Τότε κι' ἕκείνη δὲ βάσταξε.

Ναί, σ' ἀγαπησα κ' ἔγινο, Δημητρὸς, ἀπ' τὴν πρώτη φορὰ ποὺ σὲ εἶδα, ἀλλὰ φυσικούν νὰ μὴν προδοθῶ, γιατὶ βλέπω τὰ μεγάλα ἑμπόδια ποὺ θέπαντήσουμε στὶς οφιλίες μας. Η μητέρα σου βέβαια μὲ κανένα τρόπο δὲ θὰ θελήσῃ νὰ πάρῃ δὲ γιός της γυναῖκα ἀπὸ κατώτερη τάξη δικῆς της. Θάχη τὴν ἀπαίτηση αὐτὴ νὰ διαλέξῃ τὴν νύφη της. Αὐτὸ τὸ βλέπεις σὲ μᾶς τους ρωμιούς κάθε μέρα. Τ' ἀφίνει δὲ γονιὸς τὸ παιδί του νὰ χτιζάσῃ, νὰ λυώσῃ τὰ πόδια του, παρὰ νὰ τ' ἀφήσῃ νὰ πάρῃ τὸ κορίτσι π' ἔγχηπτῷ. Τὸ φοβερότερο κιόλας πὼς ἐν παντρεφτῇ δίχως τὴ θελησή του θὰ τάποκληρώσῃ καὶ δὲ θὲ γυρίσῃ νὰ τὸ διῆ. Πόσα τίτοια συβαίνουνε καθε μέρα, καὶ πόσα κορίτσια καὶ παλληκάρια γένουνται θυσία τῷ γονιῷ τους. Απὸ τέτοιες μαχερερέμενες παντριές γένουνται καὶ τὰ δυστυχήματα. Τὰ κορίτσια σήμερα δὲν παντρέουνται μ' ἀγαπή ποὺ εἰναι δὲ μήνη ποὺ μπορεῖ νὰ δώσῃ τὴν εὐτυχία τῆς ζωῆς τους, παντρέουνται δέσα ἔχουν τὸ χρυσάφι, καὶ μ' αὐτὸ ἔγοράζουν τὸν χώτρα τους. Αὐτὸ φοβούνται δὲ Κατήγκων, δὲν κι δημητρὸς δὲν πάγκινε παρακάτου γιατὶ φοβούνται πολὺ τὴ μητέρα του. Δὲν ἀπόδειξ ὅμως τίποτις ἐν καὶ φάνηκε πολὺ μελαχολικός.

Τὴν κατόπιν μέρα ἀντακμωθήκανε καὶ πάλι. Ο Δημητρὸς δύμας τὰ εἶχε καταβασμένα σὲ νὰ τὸν ἔτρωγε τὸ σκουλήν τῆς χτεινής ήμιλίας τους. Ήξερε τὴν μητέρα του ποὺ μὲ κανέναν τρόπο δὲ θὰ τὸν ἔφηνε νὰ παντρεφτῇ τὸ κορίτσι ποὺ δὲ καρδιά του θελει, καὶ γι' αὐτὸ δὲν ἔνοιξε τὸ στόμα του νὰ τόξευται στούτην. Τὸ ίδιο συνέβαινε καὶ μὲ τὴν Κατήγκων ποὺ εἴτανε βέβαιη πὼς δὲ πατέρας της δὲ θὰ τὴν ἔφηνε ποτὲς νὰ παντρεφτῇ μὲ κανένα ἀπὸ μεγαλοσιάνους.

"Εφυγε δὲ Κατήγκων ἐκεῖνο τὸ βράδυ καταπικαμένη, κι ὅλη τὴν νύχτα δὲ σφάλιξε μάτι ἀπὸ τὸ κλάμα. "Εκαμε ἀπόραση νὰ μὴν ξαναδιῆ τὸ Δημητρὸς, καὶ βίασε καὶ τὴ μητέρα της νὰ φύγουν μιὰ ὥρα προτέρερα ἢ π' τὸ Λουτράκι.

★

'Ο κύριος Χρήστος, ποὺ καθὼς εἴπαμε εἴτανε καὶ λός φραμελίτης καὶ καλὸς πατέρας, ἔθλεπε τὴν κόρη του πὼς ἐλιούνε στὲ πόδια της, καὶ δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβῃ τὴν αἰτίαν ρωτοῦσε τὴν γυναῖκα του, μὲ κι αὐτὴ δὲ κακομοίρα δὲν ἔξερε τὸ νὰ πῆ. 'Αποφάσισαν λοιπὸν κ' ἔφυγαν σὲ καμιὰ βδομάδα ἢ π' τὸ Λουτράκι καὶ γύρισαν στὴν Αθήνα. Πρὶν τελειώσῃ δύμας δὲ βδομάδα ἔρθανε δυὸ προξενίες γιὰ τὴν Κατήγκων. "Άλλο κακό ρωματίκο κι αὐτό, νὰ παντρέουνται τὰ κορίτσια μὲ προξενίες καὶ προξενητές ποὺ αὐτὴ εἴναι δὲ δουλειά τους ως νήγοράζουν καὶ νὰ πουλοῦν πρόβατα. Τύφλα νάγη τὸ ἐμπόριο

τῶν σκλάδων στὴν 'Αρρική. Κ' οἱ δύο οἱ προξενίες εἴτανε καθὼς πρέπει, τῆς τελέτης τοῦ κύριου Χρήστου, μὲ δὲ Κατήγκων μὲ κανέναν τρόπο δὲν θελει νά κακούσῃ' εἶλεγε καὶ καλὰ ποὺ ποτέ της δὲ θὰ παντερητῇ.

Σ' ἀρτὸ τὸ διάστημα ἔλαβε δυὸ γράμματα ἢ π' τὸ Δημητρὸς, ἀλλὰ δὲ θέλησε νά παντησῃ, δὲν μποροῦσε νὰ ξεχάσῃ τὸ καταρρόνιο τῆς μητέρας του, κ' ἔκαμε δρόκο πώς ποτέ της δὲ θὰ τὸν διῆ. Κατάλαβε πώς εἶχε δίκιο δὲ πατέρας της, κ' εἶχε κ' ἡ ἴδια φιλότιμο.

Θυμήθηκε τὸ Θεόγιλο, ποὺ ἂν καὶ φτωχός, φάνηκε πὼς εἶχε καρδιά, κ' αἰστάνουνταν βρειλί τὴ συνείδησή της γιὰ τὸ πατερίδι ποὺ τοῦ ἔπαξε. Τώρα εἴτανε μετανιώμενη, ἀλλὰ τι μποροῦσε καὶ νὰ κάμη. Πέρασαν τρίχια χρόνια ἢ π' τὸν καιρὸ ποὺ τὸν πρωτοεἰδὲ, καὶ ποτὲς δὲν ἔκουσε γι' αὐτόν. Συλλογίσανταν κ' ἔλεγε τι νὰ γένηκε, ζοῦσε χρήσιες πέθανε μὲ δροπάκια καρδιά. Τις μεγάλες ἴδεες ποὺ είχε, τις ψήφισε τώρα, καὶ προσπαθοῦσε μὲ γλυκό τρόπο νὰ ἔρχαριστῃ τοὺς γονιούς της ποὺ εἴτανε κ' οἱ δύο τους καλοὶ ζεύςωτοι, καὶ θελαν τὸ καλό της. "Αχ, ἔλεγε, ἀς τὸν ἔθλεπε καὶ πάλι γιὰ μάτι στιγμή, καὶ γονατίστηκε νὰ τὸν παρακαλήσῃ νὰ τὸν συχωρέσῃ γιὰ τὸ κακό ποὺ τοῦ έκαμε. 'Η Κατήγκων γένηκε τώρα διαφορετική, κατάλαβε τὸ σφάλμα της, εἴδε πὼς ἀδικησε τοὺς γονιούς της μὲ τὸ νὰ τους περιφρονῇ. 'Έκει ποὺ τὰ συλλογίσανταν, νὰ καὶ γτυπά ἢ πόρτα, καὶ παρουσιάζεται ἵνας νιός ποὺ ζητοῦσε νὰ τὴ διῆ.

Στὴν ἀρχὴν θέρεψε ποὺ εἴτανε δημητρὸς, κ' εἴπε τῆς δύολας πὼς δὲ θέλει νὰ τὸν διῆ, κατόπι δύομας ἔμαθε πὼς εἴτανε ο Θεόγιλος, καὶ κατέβηκε τὴ σκάλα γιὰ νὰ τὸν παντησῃ. Πένηκε δὲ φτωχός κατακόκινος δταν τὴν εἴδε υστερ' ἀπὸ τρία χρόνια. Δὲν μποροῦσε νὰ πιστέψῃ τὰ μάτια του. Δὲν παραπονέθηκε γιὰ τὸ φέρσιμο τῆς Κατήγκωνς ἐδῶ καὶ τρίχια χρόνια. Δὲν εἴτανε σφάλμα της ποὺ δὲν τὸν ἔγαπτησε, καὶ παρακαλοῦσε τὸ θεό νὰ τὴν δώσῃ καλύτερη τύχη, κι αὐτὴ δὲ θέλανε δέ μόνη παρηγοριά του. Τῆς εἴπε πὼς γιὰ τρία χρόνια δούλεψε σὲ τὸ σκυλί, καὶ σήμερα γένηκε σύντροφος μὲ τὸ σταφιδέμπορο παραφέντη του, πὼς τούκης ἔπειραση νὰ μὴν παντρεφτῇ ποτές του. Τέλεγε αὐτὴ κ' ἔκλιψε σὲ μωρὸ πατέρα. 'Η Κατήγκων συγκινήθηκε μὲ τὴν εὐγενική καρδιά καὶ τὴν καλή του διάθεσην. "Αχ, ἔλεγε μὲ τὸ νοῦ της, τι σκληρή ποὺ φάνηκε σ' ἔνα

στεσσ ἀπλὰ δὲ Αντρέας, νοιώθοντας τὸ ἀποτο τῆς μαριολαΐσσα.

— «Αί! τότες ίσως καλὴ καὶ καμιὰ κυστοτομία. Επειδή αναπάθεται σίγουρα δὲ φούσκα καὶ μπορεῖ νὰ γεισάρῃ.

Ο Αντρέας εἴτανε τόσο ἀπραχτος, τόσο ἀπειρος στὴ γιατρική, ποὺ μήτε βρήτησε τὶ φελλοκυστοτομία σὲ μιὰν ἔρδωστη ποὺ πάσκει ἀπὸ ἀκράτεια, γιατὶ κυστοτομία σημαίνει ἀκράτεια τῆς φούσκας. Νόμισε ξεναντίας πὼς νὰ ὄ τρόπος νὰ σώσῃ τὴν Κατήγκων, συνώδεψε μὲ γλύκια κοπλικύντα ως τὸ κατόφλι τὸ γιατρό, τοῦ ἔβαλε κ' ἔκατὸ φράγκα στὸ χέρι. Συφωνημένη τιμή. Καὶ πρώτη φορά ἔφεζε χαρούγελο δέσμορό στὸ πρόσωπο του γιατροῦ. Γελούσε ως κ' ἡ ἀσπρόμαλλη κορίτι, ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὰ μάτια δούχα.

Πρόσθυμος στὸ χειρούργημα δὲ Αντρέας. Μὲ τὴν ἀλλη μέρα, βιαστικά, ἔτρεζε δὲ Αρτέμις νὰ τοῦ ξηγήσῃ πὼς τὸ χειρούργημα κακὸ καὶ νὰ μὴ γίνη, πὼς τὸ ἐμπύριο θὲ ἔρχότανε ἀπὸ τὴν κούραση τῆς φούσκας, ἀπὸ τὰ καταπάχτα γιατρικά. Καὶ νὰ τὴν ἔφεζε σημαίνεις πὼς νὰ τὰ κοιτάξῃ, ἔκεινος ποὺ τρελλαίνοταν γιὰ δάρτα. Λοιπὸν καὶ Κατηγούλα κ' η Μοιρίτα, τὴν

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΣΤ'.

Ἄντρας.

Λόγια δὲν είναι, κι ἀκολούθησε τόντις κάτι περίεργο ἀπὸ τὴ στιγμή, νὰ ποῦμε, ποὺ ἔφυγε δὲ κ. Αρτέμις, ψρήσε δὲ Κατηγούλα μὲ τὰ σωτά της νὰ πηγαίνη πολὺ πιὸ καλά. Εἴκοσι τέσσερες ώρες ἀφοῦ τὸν ἀποχαιρέτησε δὲ Αντρέας, τὴν πέμπτη, πρώτη τοῦ Θεριστῆ, κατέβηκε δὲ Κατηγούλα στὸ έργαστήρας πρὶν ἀπὸ τὸ μεσημέρι καὶ ξαναγύρισε ἀκόμη τὰ ποτήμερο μὲ τὴ Μοιρίτα. Ο Αντρέας, τὶς εἴκοσι ἔη τοῦ Απρίλη, δηλαδὴ ἐδῶ κ' ἔνα μήνα, εἶχε πάει στοῦ βιβλιοπώλη του, καθὼς συνήθεις τέτοιο ἐποχή, κι ἀγόρασε κάμποτα βιβλία. Μὲ δὲ νοῦς του ἀλλοῦ, δὲ καρδιά του βασανισμένη. Θυμήθηκε τὴ βιβλιοθηκή του, μόνο ἐπειδὴ κ' εἴτανε τὰ χειρικός ἔθρωπος, μόνο κ' ἐπειδὴ εἶχε μνημόσυνο τὸν Απρίλη. Δὲ φρόντισε δημως παρέκκλισης. "Άδετα, στοιχημένη, παραπονεύμενη, κοιτάντας τὸ ἔνα πάνω στὴλλο τὰ βιβλία τὰ καινούρια, στὸ χαλί, στὶς χαρέγλες, σὲ κάτι ταχηλή ταχηλή, σὲ σκαριώνια. "Ορεζη κακιάσσε ποτὲ πὼς νὰ τὰ κοιτάξῃ, ἔκεινος ποὺ τρελλαίνοταν γιὰ δάρτα. Λοιπὸν καὶ Κατηγούλα κ' η Μοιρίτα, τὴν

πρώτη τοῦ Θεριστῆ, μαζὶ κ' οἱ δύο τους, ἔρθησε νὰ τὸν βοηθήσουνε νὰ τὰ τοιμάσῃ γιὰ τὸ βιβλιοθέτη. Τοῦ τὰ δίνησε κι ἀρτὸς ἔβαξε στὸ καθένα τὸ κατάλληλο χαρτάκι, μὲ τὸν τίτλο καὶ μὲ τὴν τιμήν. "Οπως καὶ μιὰ φορά προτοῦ γίνη τὸ χειρούργημα, δταν ἔκρατανε δὲ Κατηγούλα πονοδαρμένηπό τὸ γιατρό, τὸν περίφημο Λανέζο, κι ο Αντρέας τὸν πόνο της δὲν τὸν ἔθλεπε. Τι διαφορά τώρα! Γαλτηνεύετο τὸ πρόσωπό της, ξέθαψε, ηγυγή, καὶ σὰν πρώτα εἴπη πὼς γιὰ τρία χρόνια δούλεψε σὲ τὸ σκυλί, καὶ σήμερα γένηκε σύντροφος μὲ τὸ σταφιδέμπορο παραφέντη του, πὼς τούκης ἔπειραση νὰ μὴ παντρεφτῇ ποτές του. Τέλεγε αὐτὴ κ' ἔκλιψε σὲ μωρὸ πατέρα. 'Η Κατηγούλα συγκινήθηκε μὲ τὴν εὐγενική καρδιά καὶ τὴν καλή του διάθεσην. "Αχ, ἔλεγε μὲ τὸ νοῦ της, τι σκληρή πού φάνηκε σ' ἔνα

τέτοιο νέο, ποίηταν ἔνα κομψότερο μάθαρο, καὶ αἰσθάνουνταν νὰ φαγίζῃ ή καρδιά της. Φώναζε τὴ μυτέρα της γιατὸν τὸν συστήσην, καὶ τῆς εἶπε πώς τὸν γνώρισε στῆς θειᾶς της τῆς Ἐλέγκωντος.

‘Η κερά Xρήσταινα πολὺ τοῦ ἡρεσεως καὶ τὸν ζῆτησε νὰ πάρῃ τὸν κεντιάτικον ακρέ μαζί τους γιὰ νὰ τὸν γνωρίσῃ κι ὁ κύριος Χρήστος. ‘Ο κακημένος ὁ Θεόφιλος ἀναπνεψε κι ἔργυσε νὰ πείσῃ ἐλπίδες. Εἰδε τὴν εκλογούντη στοὺς γονιούς τῆς Κατήγυρως, τὸ γλυκὸ τρόπε τους καὶ κατηγορητήρικε. ‘Οταν ἤρθε ὁ κύριος Χρήστος καὶ τοῦ τὸν ἴστιτησαν, τὸν βρῆκε παιδί τῆς καρδιᾶς του, κι ὅταν ἔφυγε εἶχε μιὰ δριλιά μὲ τὴν κόρη του. Να, παιδί μου, τῆς εἶπε, τὸ παλληλικάρι ποὺ θὰ σὲ καρηψεῖται μετένθη. Τὸ βλέπεις ἀπ’ τὰ μάτια του. ‘Η Κατήγυρω τέλεσε καὶ βούρκωσαν τὰ μάτια της ἀπ’ τὰ συγκίνηση.

Τότες είπε στὸν πατέρα της ὅλη τὴν ἴστορία καὶ πόσο λυπᾶται γιὰ τὸ οφέρσιμό της. Ὁ κύριος Χρῆστος τάκουσε καὶ συγκινήθηκε καὶ αὐτός. "Ενοία σου, κόρη μου, τῆς είπε, τώρα κάμε τὸ σταυρό σου καὶ ἀποφάσισέ το, καὶ θάχετε κ' εἰ δύο σας τὴν εὔκη μου. Μὴν ἔχεις κανένα φόβο ποτὲ. Οὐχ πεινάχτετε. Ὁ νέος φρίνεται ἐργατικὸς καὶ τίμιος παιδί, καὶ κακούτερο ἀπ' τοὺς μεγαλοσικούς ἑκείνους που ποτέ τους δὲ δουλεύουντες, ἀλλὰ περιμένουντες τὸ καθές τι ἀπ' τὴν γυναίκα τους. Τότες ἡ Καττάγκω, ποὺ καθὼς εἴπαμε ἀλλαχῆς τώρα ίδεες, ναὶ πατέρα μου, εἶπε, βλέπω πώς ἔχεις δίκιο, καὶ μετανοιώνω τώρα γιὰ ὅ,τι ἔκαμα. Εἰμὶ ἀποφρασιμένη νάκολουθήσω τὴν συ-
βουλή σου καὶ εἴμαι βέβαιος πώς μὲ τὴν εὔκη σου, καὶ μὲ τὴν εὔκη τῆς μητέρας μου θὰ ζήσω εύτυχι-
σμένη. Ὁ κύριος Χρῆστος ποὺ εἶχε̄ ζηγια ψυχὴ, νῦχης καλὸ κόρη μου, τῆς είπε, δὲ θεός μ' ἀξίωσε ὅ,τι ἐπι-
θυμούσα, καὶ ἔτσι ἀποφασίστηκε νὰ γίνῃ κ' ἡ ἀρρα-
θώνα γιὰ νὰ πάψῃ κ' ἡ φλυκερία τοῦ κόσμου, ποὺ ἀφορμὴ γυρεύει γιὰ νὰ μιλῇ. Γνωριστήκανε καὶ μὲ τὰ συμπεθέρια, ἀνθρώπους καθὼς πρέπει, θεοφορού-
μενους, καὶ πρόθυμους νὰ κάνουντες τὸ καλὸ κατά τὴν
δύναμη τους

Στους τρεῖς μῆνες ἀπόπλου γένηκε καὶ ὁ γάμος
καὶ ὅλα φαίνουνται χαρούμενα καὶ εὔτυχισμένα, καὶ ὁ
κυρ Χρήστος ἀπ' τὴν χαρὰ των ἔστειλε δύο χιλιά-
δες δραχμὲς στὸ Μητροπολῖτη γιὰ νὰ τις μοιράσῃ
στους φτωχοὺς, πρᾶμα ποὺ δὲν τὸ κάνουνε πολλοὶ
στήμερα. Καὶ οἱ νιόπαντροι ἔχουν τὴν ἴδια μέρα χα-
ρούμενοι καὶ εὔτυχισμένοι γιὰ τὸ Καρβουνάρι, ἐκεῖ
ὅπου πρῶτα γνωριστήκανε, καὶ καθίσαν καὶ πάλι

Τόνοιοι θεώς κ' ἡ Κατινούχη, τάχθοσιωμένο τὸ παλ-
δί, τὸ φτωχοκόριτσο τῆς Κερμαρίας, ποὺ ὅσο κι ᾧ
τὴν κουράζνει οἱ γιατροί, τὸ θωροῦσε χρέος της νὰ
δεῖξῃ βινωμασύνη, ἀφοῦ, λέσι, κανανε τόσα γιὰ τὴν
ὑγεία της. Μὰ ἔπαιρνε πιὸ λέρτερα τὸν ἀναστρα της
κι ἀρτά. Λίγο λίγο, ζαντπιάνε τὶς παλιές, τὶς πα-
ρατημένες ἀφοσμένες δουλειές. Ἑδράφτε, μπάλωνε,
μπιμπίλαζε, ζεσκόνζε καὶ παστρεβε ὅλα τὰ γραφεῖα
τοῦ Ἀντρέα. Είχε τὸ ματι σ' ὃ τι γινότανε σπίτι.
Ζωντάνεβε στὰ μάτια τους ὄλωντονε ἡ πρώτη Κα-
τινούλα, μόνο ποὺ σηκωνότανε ὥργα καὶ πλάγιαζε
νωρίς. Μὲ τὶς ζέστες τοῦ Θεριστή, ἐμνησκε καπότες
τάπογεμα στὸν μπαζέ τὸ προτιμημένο της τὸ μέ-
ρος εἶτανε ἡ ἀβλή. 'Αχ! δὲν ικθότανε πιὰ στὸν ἀ-
γαπητό της τὸν πάγκο, στὸ γέρικο τοῦ κέδρου τὸν
κορμό τῆς χρειαζότανε πίτιδες πολύθρανα ποὺ τῆς
τὴν κουβαλούσανε ὅπου ἦθελε. Στὶς πέντε καὶ τριάν-
τα πέντε, ταχτικά, ζύγωνε δὲ Ἀντρέας μὲ τὸ θερ-
μόμετρό του, ἀκκυριπτοῦσε πλάγια της στὸν κορμὸν
κρυβότανε στὸν ἀδειανὸ τὸν ἀμάξώνα, μήν τύχη καὶ
τὸν ἀνησυχήση κανένας, ίνῶ τὴ θερμομετροῦσε. 'Α-
ναλογιάζε μὲ τὸ νοῦ του τὸν περασμένο βαρὴ χει-
μώνα, μελετώντας τὶς θερμοκρασίες ἀπὸ τὶς ἑφτά
τοῦ Μάρτη ώς τὸ Θεριστή. Βαστοῦσε σημείωση στὰ

κάτ' ἀπό τοὺς πλάτανους κοντὰ στὸ τρεχούμενο νερό, καὶ πλάθανε διάφορα σκέδια γιὰ τὸ μέλλο τους

Manchester 14 τοῦ Φλεβάρη 1907

ΞΩΜΕΡΙΤΗΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΙ

(André de Chénier)

Οὐτας τὰ λέει τὰ πάθη του κανένας ξαλαφρόνει.
‘Η ζάγαρη τ’ ὄψὺ πιστὸν λεγάχι τὸ μερόνει.
Καὶ τῆς ἔρωτεπλάγωτης καρδούλας τὸ φρεμάκι
Μὲ τὸ παράπονο κι αὐτὸ γλυκάνεται λιγάκι.
Γία τὸ βεζρύ τὸ νείρτι του ὁ νέος ξεμολογίεται
Σὲ φίλο του, ἐπ’ τὸν ἔρωτα κι αὐτής ποὺ τυρκαγινέται,
Πιά, μεναχός του, σέρημα ρουμάνικ καὶ ραχούλες,
Στίς αὔρες λέει τὸν πόνο του, στοὺς βούζχους, στίς βρυσούλες

N. XANTZAPAX

ΕΕΝΑ ΗΕΡΙΟΔΙΚΑ

Στό τελευταίο φύλλαδιο του «*Mercure de France*» (15 ου Μάη ή 'Αστερώτης ἐπιθεωρώντας τὰ δικά μας, κανεὶς μήτε σύντομη ἔξταση τοῦ ἔργου τοῦ Βερναρδάκη, ἥπο τὴν ἀρρομῆτ τοῦ θανάτου του, καὶ μιλεῖ γιὰ τὸν Προβελέγυο καὶ γιὰ τὴν «Ἐπιστροφὴ τοῦ 'Ασώτου», καὶ ὑπόσχεται πώς θὰ μιλήσῃ ξεχωριστὰ γιὰ τὸν Παπαδιαμάντη καὶ γιὰ τὸν Καρκαβίτσα. «Ἄξιος σύντροφος τοῦ Προβελέγγυου στὸ αἰσθημα—λέει κατόπιν προχωρώντας—είναι ο Δημητρης Τανταλίδης. Μὰ δὲ Τανταλίδης, ποὺ κάθεται στὴν Πόλη, είναι πιστός δπαδὸς τῆς ιδινικῆς γλώσσας καὶ διαλαλεῖ τὴν ἀληθεῖα της. «Ἀφοῦ, μᾶς λέει, είναι ἀσύγκριτη η δημοτικὴ γλώσσα γιὰ τὴν ποίηση, γιατὶ τάχα δὲν μπορεῖ ἀνάλογα νὰ γίνη τέτοια καὶ γιὰ τὸν πεζὸ λόγο;» Κ' ἔχει δίκιο, μαζί: μὲ τὸ Φάτη Φωτιάδη, τὸ συμπατριώτη του, μαζί: μὲ τὸν Περγιαλίτη, μαζί: μὲ τὸ Βαρλέντη, τοὺς δυὸ γενναίους μεταφραστὲς τοῦ Εὔριπδη σὲ τέλεια δημοτικά. Τάχα είναι γιὰς δ

ψύλλα ὅπου ἔγραφε τοὺς Βαθμούς, γιὰ τὰ καθέκκεστα
τῆς μέρας, ἐννυεῖται καὶ γιὰ τὴν ψυχογένινα, ὅπαν
τῆς ἐδίνε ἀπὸ μισὸν γραμμάριο πότε τὸ πρῶτη,
πότε τὸ δεύτερο, πότε πρῶτη καὶ δεύτερη. Ἐτοιμής τὸ κεφα-
λι, συλλογιότανε καὶ διαθάζει. 36°3 - 37°8, 36° -
38°, 36°5 - 37°5, 35°9 - 37°3, 36°3 - 37°2,
36°7 - 37°7, 36°4 - 37°9, 36°4 - 37°4, 36°5 -
38°1, 36°5 - 37°8, 36°6 - 37°4, 37°3 37°8,
35°9 - 38°2, 36°5 - 37°6, 36° - 37°7, 36°1 -
38°1, 36°2 - 37°6, 36°3 - 38°2, 36°8 - 38°3,
36°8 - 38°5, 36°8 - 38°2, 36°6 - 37°, 36°3 -
37°6, 36°7 - 38°, 36°3 - 37°2, 36°3 - 37°7,
36°7 - 37°9, 36°5 - 38°, 36°7 - 36°3 μὲν χρυσο-
γένινα, 36°7 - 37°3 χρ., 36°7 - 36°8 χρ., 36°3 -
37° χρ., 36°8 - 36°9, 36°6 - 37°3, 36°7 - 37°5,
36°3 - 37°7, 36°7 - 38°2, 36°5 - 37°7 χρ., 36°6 -
37°5 χρ., 36°5 - 37°4 χρ., 36°2 - 37°5, 36°3 -
37°4, 36°5 - 37°5, 36°6 - 38°, 36°9 - 37°5
χρ., 36°5 - 37°4 χρ., 36°6 - 37°6 χρ., 36°4 -
37°4, 36°6 - 37°8, 36°6 - 37°2 χρ., 36°6 - 37°8
χρ., 36°6 - 37°3 χρ., 36°4 - 37°8 χρ., 36°6 -
37°4 χρ., 36°5 - 37° χρ., 36°4 - 37°1 χρ., 36°4 -
37° χρ., 36°6 - 36°8 χρ., 36°5 - 37°1 χρ.,
36°4 - 37°3 χρ., 36°4 - 37°4 χρ., 36°7 - 37°5

ματα «Θρυμένος "Ερωτηξ», «Νύχτα στὸν κῆπο», «Τὸ νησί μου», «πό τραγούδι τὴς νεκρῆς», τὸ «Φυντασμά» είναι για μάτα όποια μίσχ έλεγειακή τρύφεράδα, καὶ τὰ ξεχωρίζει ἡνα ἐντὸς χαραγγηθηστικὸς ποὺ μόνος σκεδὸν ὡς τὴν ὥρα μὲ ποιητὲς τῆς «Ἐρτανησοց κατορθώσανε νὴ μὲς δύσσουν».

«Μὲ μιὰν ἔκπλισθολογίαν πιὸ πολὺ νευρώδην, παρὰ λαμπερὴν, δὲ συγχρόεις τοῦ βιβλίου «Μαρτύρων καὶ ἡρώων αἵματος» μᾶς δημιεῖται: τὰ βέσσαν τὰ μακεδονικά καὶ τὴν ἀγριότη τοῦ βούργαρου. Τὸ βιβλίο τοῦτο, γραμμένα σὲ καθήκια δημοσιεύη γλώσσα, καὶ προσωρισμένα υπόπλωθῆ παντοῦ ἐπου κόσμος ἐλληνικός, παίρνει ἀφορμὴν τοῦ ἔκπλινημοῦ του τὸ σκοτωμά τοῦ Παύλου Μελά στὴ Σιάτιστα τῆς Μακεδονίας, τὸ 1904. Τὸ βιβλίο εἶναι ἓνα ὑψηλὸν καὶ ἔζοχο ἀνάγνωσμα, διὸ ἀντίσταση καὶ πατριωτισμός».

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΣΗ

ΕΝΑ ΛΑΘΟ.

Κατανούσα 16.5.07

Στὸ γράμμα μου ποι δημοσίεψα στὸ φύλλο του
ἀρ. 242 (8 τοῦ Ἀπρίλη), καντά στὸ τέλος σελίδα
ὅχτι, ἔγινε ἐνα λαθάναι.

Αντιγράφοντας τό γράμμα ύστηκε αντέπου-
ματος ἀντίς ντύνουμενον. Άροι πρόκειται για τα το
πολὺ γινεταί με, τό αντέπουμαξι:» δέν έχει τό λογο
του .. έξον ἀ νομίσει κανεὶς πώς κόλλησα κ' ἔγα τῆς
καθαρεύουσας τὰ κελεπίρια «ένδρεποματο», «ένδρε-
πη», «απάτησ», «αρδίκι» κλπ. κλπ. !!

ΔΙΣΟΣ οὐ
ΕΝΙΤΕΜΕΝΟ

ANOTHER MYTHOLOGY

'Aγαπητέ μου «Νευμάτων

Μπάρι ! μπούμ ! "Ασκημα τὴν ἔχουμε πάλι εἰ-
μεῖς οἱ προφροδότες μαλλιαιροὶ ἀπὸ τοὺς συμπατεῖω-
τες μου ! "Αναψήν καὶ κόρωσαν καὶ ζεσπαθώσανε
κηρύγγοντας διωγμὸν καὶ θάνατο καταπάτων μας με-
ρικοὶ καθαρτικοὶ ἐδῶ στὴν πρωτείουσα. Θὰ ἔμαθες
τὸ ὑδροστικὸ ἔνοιχτὸ γραμμα ποὺ δημοσιεύψανε στὰ
φυλαρνατίκα φύλλα κατά τοῦ κ. Εεντούζου, γιατὶ δ
δύστυχος τόλμησε νὰ γράψῃ κοινωνὴ γιὰ τὸ ἔργο

хр., 36°7—37°7 хр., 36°6—37°4, 36°7—37°9,
36°5—37°4, 36°7—38°2 (ждановка; 36°5—
37° хр., 36°6—36°8 хр., 36°3—37°3 хр., 36°6
—37°3 хр., 36°7—37°3 хр., 36°8—37°2, 36°6
—37°1, 36°6 37°3 хр., 36°1—37°2 хр., 36°6—
37°9 хр., 36°9—36°8 хр., 36°6—37°7 хр., 36°8
—37°3 хр., 36°6—37° хр., 37°—37° хр., 36°8—
37°1 хр., 36°7—37°5 хр., 36°7—37°2 хр., 36°8
—37°6 хр., 36°6—37°5 хр., 36°7—37°5, 36°5
—37°5 хр., 36°8—37°6 хр., 36°8—37°1 хр.,
36°5—37°1 хр., 36°6 37°4 хр., 36°6—37°2 хр.,
36°4—37°2, 36°8—37°5, 36°8—37°1 хр., 36°9
—37°3, 36°6—37°8, 37°2—37°6, 36°7—38°,
36°9—37°5, 36°8—37°8, 36°9—37°3, 36°5—
37°1, 36°7—37°2, 36°8—37°6, 36°4—37°5,
36°5—36°9, 36°6—37°6, 36°7—37°2, 36°5—
37°3.

(2010年版)